

Grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg

Dato
30. november 2017

Kommissionens forslag til revision af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EC om fælles regler for det indre marked for naturgas ("gasdirektivet")

KOM(2017) 0660

Notatet oversendes endvidere til Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget.

1. Resumé

Kommissionen har den 8. november 2017 fremsat et forslag til ændring af direktivet om fælles regler for det indre marked for naturgas. EU er i overvejende grad afhængig af import af naturgas fra tredjelande, og der er ifølge Europa-Kommissionen behov for at sikre konkurrence på markedet for naturgas via øget gennemsigtighed og rimelige gaspriser.

Gasdirektivet regulerer i dag det indre marked for naturgas i EU. EU-retten er ikke gældende for gasinfrastruktur i tredjelande. Med direktivforslaget lægger Kommissionen op til, at gasinfrastruktur fra et tredjeland til EU fremadrettet skal være omfattet af EU-reglerne inden for EU's jurisdiktion. Direktivforslaget sigter bl.a. på at klarlægge, hvilke forpligtelser der skal pålægges medlemslandene, når gasinfrastruktur fra tredjelande krydser grænsen til EU. Ændringen betyder i praksis, at reglerne også finder anvendelse for infrastruktur på havområdet. Med forslaget vil sådanne forbindelser som udgangspunkt være omfattet af de eksisterende krav i gasdirektivet om bl.a. tredjepartsadgang, adskillelse mellem transmission og produktion/handel og gennemsigtighed.

Forslaget vil have lovgivningsmæssige og administrative konsekvenser, da gastransmissionsledninger, som i dag ligger på dansk søterritorium, men som ikke er koblet til det danske gassystem og dermed ikke omfattet af lov om naturgasforsyning, vil blive omfattet som følge af direktivforslaget. Forslaget vurderes ikke at have væsentlige økonomiske konsekvenser.

Regeringen er positiv over for Kommissionens forslag, og regeringen kan overordnet støtte det foreliggende udkast til revision af gasdirektivet samt hensigten om at sikre en hurtig behandling af forslaget i Rådet.

Energi-, Forsynings- og
Klimaministeriet

Stormgade 2-6
1470 København K

T: +45 3392 2800
E: efkm@efkm.dk

www.efkm.dk

2. Baggrund

Europa-Kommissionen har ved KOM (2017) 660 af 8. november 2017 fremlagt forslag til en revision af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fælles regler for det indre marked for naturgas ("gasdirektivet"). Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogudgave den 8. november 2017.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 194 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Forslaget skal ifølge Kommissionen ses i relation til formålet med EU's energunion, som bl.a. er at skabe et velfungerende indre marked for naturgas, der også er en forudsætning for at øge forsynings sikkerheden i EU.

Naturgas transporteres primært gennem fast gasinfrastruktur, og ifølge Kommissionen er det derfor essentielt, at der bl.a. er tredjepartsadgang til gasinfrastruktur på ikke-diskriminerende vilkår for alle markedsaktører. Da EU er afhængig af import af naturgas fra tredjelande, bør der ifølge Kommissionen være en høj grad af gennemsigtighed og konkurrence også for så vidt angår den gas, der importeres.

Der er ikke i det eksisterende gasdirektiv fastlagt et entydigt regelgrundlag for regulering af gasinfrastruktur til og fra tredjelande, selvom visse artikler i gasdirektivet dog omhandler forhold vedrørende tredjelande. Kommissionen påpeger, at praksis ift. gasinfrastruktur til og fra tredjelande er, at der indgås internationale aftaler, som ikke nødvendigvis har omfattet alle principperne i gasdirektivet.

Kommissionen vurderer, at det er nødvendigt med en ensartet tilgang til de internationale aftaler med tredjelande for at sikre overholdelsen af gasdirektivets principper. Kommissionen fastslår i direktivforslaget, at gasdirektivet, med tilhørende EU-regulering udstedt i henhold til gasdirektivet, bør være gældende for gasinfrastruktur mellem EU's medlemsstater og tredjelande indenfor medlemslandenes jurisdiktion. Kommissionen vurderer, at dette kan ske gennem en udvidelse af definitionen af sammenkoblingslinjer som fremsat i direktivforslaget.

3. Formål og indhold

Hovedformålet med direktivforslaget er at udvide direktivets anvendelsesområde. Konkret foreslår Kommissionen, at udvide direktivets definition af "sammenkoblingslinjer", således at også sammenkoblingslinjer mellem medlemslande og tredjelande eksplicit er omfattet af gasdirektivet. Kommissionen foreslår, at ændringen skal omfatte både eksisterende og fremtidige rørledninger op til grænsen af EU's jurisdiktion.

Forslaget betyder, at sammenkoblingslinjer mellem medlemslande og tredjelande fremadrettet vil være omfattet af gasdirektivets krav om bl.a. tredje-

partsadgang, tarif regulering, ejermæssig adskillelse mellem gastransmission og produktion/handelsaktiviteter og gennemsigtighed. Det vil dog ifølge det gældende direktivs bestemmelser (jf. artikel 36) være muligt at undtage ny infrastruktur fra kravene.

For så vidt angår eksisterende infrastruktur (der falder udenfor de nuværende undtagelsesbestemmelser) foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne skal kunne give konkrete og tidsbegrænsede undtagelser fra de væsentligste bestemmelser i direktivet, hvis det vurderes ikke at være til skade for konkurrencen, effektiv markedsfunktion og EU's forsyningssikkerhed.

Kommissionens direktivforslag lægger op til, at medlemslandene skal samarbejde om en fælles regulering/tilgang til kommende nye gasinfrastrukturprojekter, hvor ledninger fra tredjelande er beliggende indenfor flere medlemslandes jurisdiktion.

Kommissionen bemærker, at der kan opstå situationer med gasinfrastruktur til og fra tredjelande, hvor der vil være forskellig lovgivning gældende for dele af gasinfrastrukturen – f.eks. fra afsenderlandet ind til EU's jurisdiktionsgrænse. I sådanne situationer lægges der i forslaget op til, at Kommissionen vil kunne opnå et forhandlingsmandat med henblik på at forhandle en aftale, der kan sikre efterlevelse af EU-retten.

I forslaget foreslås det, at Kommissionen og muligvis ACER skal have en konfliktløsende rolle.

Endeligt benytter Kommissionen i forslaget en ny terminologi i form af "gasledning".

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentets ITRE-udvalg.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Kommissionen finder, at der er behov for handling på EU-niveau for at sikre, at der ikke sker diskriminering mellem på den ene side markedsaktører på det indre energimarked og på den anden side markedsaktører fra tredjelande, der netop også spiller en rolle på det indre marked for energi ved håndtering af en stor volumen af naturgas.

Kommissionen anfører, at gasinfrastruktur til og fra tredjelande i langt de fleste tilfælde vil have en sådan dimensionering, at gasinfrastrukturen vil have en påvirkning på markedsforholdene og forsyningssikkerhed i flere medlemslande.

Kommissionen anfører i direktivforslaget, at forslaget vil sikre sammenkobling og integration af Europas gasmarkeder. Kommissionen anfører i den forbindelse i direktivforslaget, at sammenkoblingen og integrationen af gasmarkederne i Europa ikke fyldestgørende kan sikres på medlemslandsniveau.

Kommissionen anfører, at medlemslandenes hidtidige isolerede tilgang til forhandlinger med tredjelande har ført til forsinkelser ift. det indre marked for energi og til utilstrækkelige og ikke optimale regulatoriske regimer i Unionen.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering om, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Forslaget vil hovedsagligt berøre følgende dansk lovgivning:

- Lov om naturgasforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1157/2016.

Herudover bekendtgørelser udstedt i medfør af lov om naturgasforsyning:

- Bekendtgørelse nr. 1090/2000 særligt fsva. adgang til opstrømsrørledningsnet.
- Bekendtgørelse nr. 1007/2011 særligt fsva. mulig tidsbegrænsede undtagelser fra visse bestemmelser i lov om naturgasforsyning for større anlæg i naturgasinfrastrukturen.
- Bekendtgørelse nr. 1384/2016, særligt fsva. certificering af transmissionselskaber, som kontrolleres af en eller flere fysiske eller juridiske personer fra et eller flere lande udenfor EU.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Såfremt det nuværende forslag vedtages, vil det have lovgivningsmæssige konsekvenser, idet forslaget formentlig vil medføre et behov for tilpasning af lov om naturgasforsyning, som gennemfører det nuværende gasdirektiv.

Tilsvarende gælder for de administrative forskrifter, der er udstedt i medfør af lov om naturgasforsyning.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser. Det kan ikke afvises, at forslaget vil kunne have mindre administrative konsekvenser ifm. myndighedsopgaver. Der vil skulle foretages yderligere analyser herom. Evt. statsfinansielle konsekvenser afholdes, jf. budgetvejledningens retningslinjer, indenfor ressortministeriets egne rammer.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget vurderes ikke at have andre væsentlige konsekvenser eller at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i Specialudvalget for Energi, Forsyning og Klima. Der er ikke modtaget høringssvar.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Foreløbigt er der dog indikationer på, at en gruppe medlemslande, som også støttede Kommissionens forslag til rådsbeslutning om et mandat til Kommissionen til forhandling af aftale mellem EU og den Russiske Føderation om de reguleringsmæssige rammer for anvendelsen af Nord Stream 2, vil tage positivt imod forslaget til revision af gasdirektivet, om end med forskellige betingelser. Omvendt er der også foreløbige indikationer på, at andre medlemslande næppe ser behov for en revision af gasdirektivet.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen tager positivt imod Kommissionens forslag, og regeringen kan overordnet støtte det foreliggende udkast til revision af gasdirektivet samt hensigten om at sikre en hurtig behandling af forslaget i Rådet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.